

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 8. Hoc summi beneficij loco ponito, plantatum te in hac vinea, ne tibi succedat, quod Adamo ingratissime, philosophis accidisse nouimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

quam ad viuum depingat tribus illis vocibus
Ecclesiam. Prima: *O quam terribilis est locus iste!*
q. d. O locum fortissimum, nullis expugnandum
viribus. Habes hic Christi Ecclesiam inexpugna-
bilem: *Porta inferi non preualebunt aduersus eam.*
Matt. 16. Hoc quoque illam caelestis sponus laudat epi-
theto: *Terribilis ut castrorum acies ordinata.* Se-
cunda: *Verè Dominus est in loco isto.* Quam belle
hoc conuenit Ecclesiae, de qua Dominus ad dis-
cipulos: *Ego vobiscum sum omnibus diebus, usque*
ad consummationem seculi: hoc mons illi praecel-
sus, cuius canit praeconia psalter: *Mons in quo be-*
neplacitum est Deo habitare in eo: etenim Domi-
nus habitabit in finem. Nulla quoque melior Ec-
clesiae definitio, quam ea, quam dedit Angelus
D. Ioa. demonstrans Ecclesiam: *Ecco tabernacu-*
lum Dei cum hominibus, & habitabit cum eis.
Tertia: *Non est hic aliud nisi domus Dei, & por-*
ta caeli. Apustissima Dei Ecclesiae descriptio: *Domus*
Dei, quae est Ecclesia, inquit D. Paul. Haec illa do-
mus est, in qua Deus habitat, non illa Donati,
nec Mahometis, nec Lutheri, nec Arij & c. Haec
porta caeli. Nec enim in illud cuiquam patet in-
gressus, nisi per Ecclesiam, nec Maurus, nec Iu-
dæus, nec Arabs caelum intrare possunt, nisi in-
trent Ecclesiam, fidemque suscipiant Saluatoris:
Extra Ecclesiam non est salus. Sed quidquid hic
est, porta dicitur caeli: *Nō est hic aliud nisi domus*
Dei, & porta caeli. Si puero baptizetur recens na-
tus, si adolescens Sacro lina: ut chrismate, si ex
altari venerabili Christi pasceatur corpore, si ad
pedes confessorij peccatorum absoluitur, si valetu-
dine extrema laborans iniungatur, si consecren-
tur Sacerdotes, cuncta sunt haec porta caeli. Por-
ro qui hic inuenitur, quo iure ad haec nititur,
quo gaudet titulo? num forte suis meritis? suis
operibus? *Non est volens, neque currentis.* Quid
igitur? *Petra oleo perfusa: Erexit lapidem in tisu-*
lum, Petra Christus, hoc quippe se nomine in E-
uangelio ex Davidis se nuncapat psalterio: *Lapi-*
dem quem reprobauerunt edificantes, lapis perun-
ctus, non nostris meritis: *Non ex operibus iustitiae,*
quae fecimus nos, sed oleo misericordiae: Per visce-
ra misericordiae Dei nostri, hic est titulus, quo ni-
timur, ut ibi simus, ubi nos esse gloriamur, in
Dei plantati Ecclesia, mera Dei gratia, gratuito
beneficito, non merita misericordiae: Non ex o-
peribus iustitiae, quae fecimus nos, sed secundum
suam misericordiam saluos nos facit.
VII. Hanc apprimè gratiā nouerat rex & propheta
Deo suā Dauid: *Ego autem sicut oliua fructifera in domo*
Dei, speraui in misericordia Dei in aeternum, & c.
scribit *Confitebor tibi in seculum quia fecisti.* Nullius

meliori nititur spes fundamentos inquit D. Chryso-
stomus.) quam eius, cui adfuit haec duo: *uiuum*
fidem, hanc delignat, dum se plantarum afferit
in domo Dei: aliud: opera: quae per oliuam
fructiferam indicantur. O quam tibi de hac for-
te gratulatur Dauid: At vnde hoc tibi? quo-
modo comparasti? Ad Deum conuersus facit
mat: Confitebor tibi Domine, quoniam tu fecisti,
Confiteor (interpretatur D. Chrysostomus.) Idem D. Co-
est, quod gratias ago: quia in nullo te ostendit
gratiorem, quam in recepti beneficij memo-
ria. Omnibus diebus vitæ meae, immensas tibi
Domine referam gratiarum actiones: Quasi
tu fecisti. Non ait, haec aut aliud fecisti, vel tu
illud fecisti, sed absolute: Tu fecisti. Quando in S.
Scriptura Deus dicitur aliquid facere absolute,
non hoc aut illud determinatè, significat, facit
miserentia. Ita multi Davidis illud exponunt:
Tempus faciendi Domino, hoc est, utendi miseri-
cordia: quoniam seipsum Dauid explicat his ver-
bis: Reuela Domino viam tuam, & spera in eo, &
& ipse faciet. Accedat vates Daniel: Placare Do-
mine, a sede & fac, ne moreris propter tenuitatem
Deus meus. Dicit igitur: Gratias me tibi Domi-
ne, memoremque semper praestabo: tota quip-
pe haec mihi fors optima de tua mansauit be-
nignitate, opus hoc fuit immerita: misericor-
diae, plantari me in tua palmitem ecclesia, in
qua solummodo vitæ fructus proferuntur sem-
per tua.

§. 8. Hoc summi beneficij loco posito planta-
tum te in hac vinea, ne tibi succedat, quod
Adamo, ingratisque philosophis accidisse
nouimus.

Quod Dauid facit hortatur nos D. Paulus
ut semper agamus, qui plantati in Dei
Ecclesia viuimus: *Gratias agentes Deo & Col.*
Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sancto-
rum in lumine, qui eripuit nos de potestate tene-
brarum, & transfudit in regnum filij dilectionis
suae, in quo habemus & c. remissionem peccatorum.
Habent haec verba, quod in eis consideremus.
Tangit ex meo iudicio Apostolus, quod egit Da-
uid, & valde erat regibus familiare, quando vi-
delicet ciuitas quaedam à debito deficiebat iu-
ramento, militem conseruebant numerosum, &
exercitum comparato signa cum hestis confere-
bant donec illos sibi rebelles subiugarent, qui-
bus iam proligaris, deuictisque sociis, ut
rex & misericordiae, & iustitiae suae daret argu-
mentum.

ratione vna sociabantur, vt masculus & femina conueniant: Respondetur, Deum masculis, vt tribus paribus masculo & femina conlocatis ad seminatium, ac speciei conseruationem, summum Deo sacrificandum superesset, transactio diluio, egestaque cunctis de arca, sicut regimus Noe obtulisse Deo in odorem suauitatis.

III.
Deus à nobis exposcit gratitudinem.

Grave sanctumque mysterium, Etiam ante ingressum in arcam, etiam ante vel vnam pluuiæ guttam ad diluuium, quo cuncti sunt demergendi, præcurrit Deus, ac disponit, vt sibi Noe aues, ac animalia comparet munda, que transactio diluio Deo sacrificet, in gratiarum actionem, quam ei solueret, dum per aquas toto pereunte mundo, cunctisque hominibus, nemine ferente subsidium miserè præfocati, ipse se, vxorem liberos, nurus, totamque familia, tanta cladi superstitem, in terram siccam, stabilemque egressum, saluum & in olumen euasisse latetur. Si tanto igitur zelo Deus gratiarum deponat rationem, vt eam tanto præuenire tempore, ne dicam anticipata diligentia, cum talis sit, beneficij ab altero repetere nondum recepti memoriam: quid quæso tibi incumbit agendum dum elatus sursum mentis oculis, perire ceuus hoc in mundo tantam Æliopum, Iudeorum, Arabum, hæreticorumque turam, tot in China paganos, tantam à tot sæculis præteritis in Indis orientalibus ac occidentalibus multitudinē, tibi vero nondum nato de quo nemo somnibet, iam hanc ecclesie arcam præparat, salutis vitæque domum tutissimam. Non illam tu, vt Noe arcam, ædificasti, hoc eius adstruitur curæ, deputatur diligentie, eam tibi iam pridem præparasse, vt natus illam continuo ingredieris, quateus reliqua mundi pereunte multitudine, tot te periculis ereptum, saluum ue latiteris. Hoc igitur Dei beneficium, hoc tale misericordie pietatisque donum nullo die nulla temporis vetustate, nullo casu non gratia erga Deum memoria deleatur: *Gratias agentes Deo Patri &c. qui eripuit nos de potestate tenebrarum, & transfudit in regnum filij dilectionis sue in quo habemus &c. remisit enim peccatorum, per sanguinem eius.*

IV.
Vocationis donum expenditur.

O verba siquæ alia, mysteriosa, quorum plurimis singula turgent mysterijs, & mea quidem sententia, simul sumpta beneficium recolunt Iudæi in præfatum, & à Moysè festius illo cantico celebratum, quod omnium primum nobis in sacro eloquio scriptum occurrit, & trecentis plus annis prius decanatum, ceteris omnibus elogijs à veteribus illis Poëtis extortit, tanquos mundus coluit, Lino, Musæo, Orpheo, Transuadant Israël: ca mare rubrum sic o vestigio: Pone sequitur rex Pharaon eodem tramite, numerosissimo stipatus exercitu, ac omnes aquas inuoluti, vt ne vnus quidem superficialis scitum posteris queat enarrare, Resistent ex hictore salui ac feruens, oculis cunctos submersos, cernunt inimicos, maris vrdis huc illucque dispersa cadauera, hanc fuisse Dei manum miraculo collaudant, timeant, contremiscunt: *Viderunt Ægyptios mortuos super litus maris & manum magnam, quam exerceuerat Dominus contra eos, timuitque populus Dominum.* O potentissime Deus, stupeo miraculum: eodem omnes gradiuntur iunere, idem transmittunt mare inter eadem stupentes vndas, hos ceru mus præfocari, & æternum perditos, nos autem in firma littoris statione, gaudentes, securos, uolumus. Hærent, inquit Moyses, misericordie Domini, quas dignum, & iustum est, festius gaudij celebremus, Deoque canamus gloriam: *Cantemus Domino: Quid cantabitis? An copiosa nobis non superpetit se laudanda erga nos Dei misericordia materia, cum eos qui summo nos rigore affixerant, ipse condemnauit, quinimo, ubi eos seuerus plectat iudex, tibi benignus ac misericors nobis pater indulget: *Quis similis tui in fortibus Domine? Quis similis tui magnificus in sanctitate, terribilis atque laudabilis, & faciens mirabilia. Et que pecor, sunt hæc: que fecisti mirabilia Domine, dum ostendis te, in quibusdam terribilem, vindicem & iudicem, & in alijs mille laudum præconijs dignissimum, que sunt hæc: *Extendisti manum tuam, & deuorauerunt eos terra. Duxisti in misericordia populo, quem redemisti, & portasti eum in fortibus manuum tuarum, ad habendam sanctum tuum. Extendisti manum tuam contra nonnullos, & deuorauerunt eos terra.***

Notat hic D. Augustin. sub nomine terræ, de mare intelligi phrasin non insultra Sacris litteris, que per cælum, quidquid cælo conuenit, explicat, & nomine terræ hæc sublimaria: *Terra pro aqua est posita, tota quippe pars ista extrema, vel infima mundi, terra nomine censetur, secundum id quod saepe dicitur, *Deus fecit cælum & terram.** O quam terribilem se Deus ostendit tot exercitibus, populisque, Pharaonis! Aderat ipse Rex, conueniant totius Ægypti magnates, Principes, pes. Omnes fluctibus maris tradidit opprimendos. Et quanta eius in populum suum misericordia, columnam eis lucis ministrat in brachio.

clio potenti, manu terribili ad terram deducit
 promissionis, ubi Sanctuarium sibi elegerat eri-
 gendum. Quæ regio, quam secuta i o quis lo-
 cus regiam factus: quam solida & inconcussa
 diuina suis illum manibus edificauit! *Intrōdu-
 cet & plantabit eos in monte hereditatis tue, fir-
 missimo habitaculo tuo, quod operatus es Domine,
 quod firmauerunt manus tue, Dominus regnabit in
 æternum, & ultra.* Ad litteram agit beneficij
 memoriam, Iudæis à Deo collati, dum eos Æ-
 gyptiaca liberans seruitute, demeritis eorum ho-
 stibus in terram induxit promissionis, fecun-
 dam, fluentem lac & mel, cuius Moyles celestat
 prerogatiuas vt nosser aduertit Cardinalis Caietan.
 tria illi singularia eaque extrema assignans
 epitheta. Primum: *Mont hereditatis Domini*, Montem
 dicit, ex situ regionis montuoso, cuius parte
 præcipua mons Moria censebatur, Sion notima-
 tus, ad cuius radicem vrbis est Hierusalem adifi-
 cata. Montem vocat hereditatis Domineo quod
 illam elegerit regionem, vt populo suo esset in
 habitaculum, quem communio romine appellat:
Hereditas mea Israel. Secundum: *Firmissimum ha-
 bitaculum tuum quod operatus es Domine*. Hoc id-
 circo dicit, quod elegerit Deus terram illam, in
 qua nomini suo templum domusque extrueretur,
 in qua velut in proprio consideret habitaculo.
 Tertium: *Sanctuarium tuum Domine, quod firm-
 auerunt manus tue*. Hoc in eodem verum patet
 habitaculo, in quo sumus Deus decreuit esse
 Sanctuarium, seu Tabernaculum, ubi diuine sa-
 crificia litabantur maiestati, quo cunctus con-
 fluebat populus sacrificaturus.

Hic quartum annexitur: *Dominus regnabit in
 æternum, & ultra*. Hæc verba difficultatis ha-
 bent plurimum. Atamen ipse Cardinalis Caietan.
 tan. respondit, hæc indicare, quod Moyses Pro-
 pheta non tam de præterito Iudæis loquatur bene-
 ficio, quo illos Pharaonica soluit tyrannide, po-
 pulumq; e terræ promissionis fixerit possessorem,
 hoc namque comicem sapit litteræ, quam de illo,
 quo plebem præuenit Christianiam, cum eam de
 peccatorum eruerit tenebris, ipsis Ægyptiacis
 multo grauioribus, de Pharaonis infernalis domi-
 nio eripuerit, ac *Transfulerit in regnum filij dile-
 ctionis sue*, nempe Ecclesiam, cui longè nobilioris
 præfata conueniunt epitheta. Primum: *Mont her-
 editatis Dei*: Hic enim ille mons est in quo hi,
 quos Deus vt suo possidet, continuo habitant,
 insuper & illi, qui regionum suorum heredes at-
 tribuuntur, qui soli erunt Christiani, qui in hac
 morati fuerint ciues Ecclesie. Secundum: *Fir-
 missimum habitaculum tuum, quod operatus es Do-*

mine: Hæc eius est Ecclesia, firmum ideo habi-
 taculum, vt portæ inferni aduersus eam non præ-
 ualeant. Hoc ipse consilidauit, quando Petrum
 lapidem signans fundamentalem illi ait: *Tu es Pe-*
trus, & super hæc petram ædificabo Ecclesiam me-
am, & portæ inferni non præualebunt aduersus eam.
 Tertium: *Sanctuarium Dei*, etiam hic solummodo
 do vera inuenitur sanctitas, hic media, hic instru-
 menta posuit pietatis, sancta instituit sacramenta.
 Tandem hic verè & proprie dicitur: *Dominus
 regnabit in æternum & ultra*. Non paruum ha-
 bent hæc verba negotium, est etenim æternitas
 omnem comprehendens duratio duratiorem,
 proinde nihil ei addi potest vltra. Adde hoc D.
 Thom. vbi multa subtiliter congerit, ad quem
 vos remittimus. At longè maiorem habent diffi-
 cultatem, si de terra illa promissionis intelligan-
 tur, de isto templo, de illo Dei Sanctuario, licet
 namq; ibidem Dominus regnauerit, sedem suam,
 cultusque habuerit, attamen non vidit æterni-
 tatem, cum finem accepit; hoc igitur suppo-
 sito, quâ ratione dici potest: *Regnabit in æternum
 & ultra*? Communis est hæc expositio, verba il-
 la, iuxta S. Scripturæ phrasim, longam tantum
 notare durationem, quæ multa comprehendat sa-
 cula; saculum autem annos centum continet,
 nosser vero Cardinalis Caietan. suam sequendo
 sententiam, vt prædicimus, subtiliter sentit, hæc
 verè in nostra compleri Ecclesia, de qua proprie
 dicimus: *Dominus regnabit in æternum & ultra*.
 Primum namque regnat hic in æternum, hoc est si-
 ne fine, vt ipse promittit Apollonius: *Ece ego vo-*
*bis sum sum omnibus diebus usque ad consummationem
 seculi*. Non est enim infelicitum, nec à com-
 muni abhorret modo loquendi, illud dicere æter-
 num, quod finem non accipit vique ad consum-
 mationem seculi, & post hoc in seculo regnabit
 venturo: Hic igitur in suis regnat per gratiam;
In æternum, toto mundi decursu, & postmodum
 in illis per gloriam regnabit in æternum & ultra.
 Per ista. vt loquit Cardinalis: Intelligendo per
 populum, non Israel secundum carnem, sed Israel se-
 cundum iustitiam, vt docet Paulus. Hanc nobis
 contulit misericordiam: hæc est quæ omnem lu-
 perat gratia vocationis, miseris ordi misericordiam;
 quod eripuit nos de potestate tenebrarum & tran-
 silit in regnum filij dilectionis sue Vbi vitam con-
 sequimur, salutem ac peccatorum remissionem,
 cætera mundi parte in illis & propter illa perueni-
 tu Dei Laudate beneficium Dei, applaudite mise-
 ricordie.

Non se poterat cohibere Dawid, quin perpetuas
 Deo personaret laudes, cumq; se ad hoc esse iudi-

Mat. 16. 18.
 I. p. 9.
 10. 2. 2.
 ad 2.
 Matt. 18. 20.
 Caietan.
 20. 20.

Hieron. Bapt. de Lanxeta, Tom. 11.

eraret imperem, omnes conuocat nationes, omnes
 excitat populos, vt sibi dent manus: quæ ratio?
 quia animam eius caribus iniecit vt eis vitam
 daret: *Præconē audiamus: Benedictiē gentes Deum*
nostrum, & audiamus facite vocem laudis eius, qui
posuit animam meam ad vitam. Dic quælo Dauid,
 quam posuit animam in corpore Deus, quæ non
 fit vt illud videret proprius hic est effectus ani-
 mæ, viuificare, ita eam desinit. Philosophus: *Prin-*
cipium viuendi. In eum finem illam præ ceteris
 creauit, quæ fuit primi nostri progenitoris Adæ;
 quando quasi de suis eam educens vscibus di-
 uino quo. iam spiraculo corpori infudit: *Et factus*
est homo in animam viuentem. Profundum hic no-
 tat Prophetæ myste in, Quasi infinitas creat Do-
 minus animas, nec omnes posuit ad vitam, cum
 qui illas recipiunt, ad mortem venturi sint sempiternam. Omnes infidelium animæ, Arabum, Aethiopicum, hæreticorum, ab eius ipsius creatur
 manu, ille eas corporibus inspirat, nullis autem illarum intendit absoluta vitam dare voluntate, sed
 suas sequentes voluptates, illicitaque desideria in
 æternam mortem deuoluentur. Attendit hoc tu-
 mina, quod eodem quo tuam d'c creauit ani-
 mam, tuoque infudit corpori, mille similes crea-
 uerit, ille ipse fuerit, qui deliberato illas creauit
 consilio: plurimas autem in Arabum corporibus,
 vbi morientur, vite inhærentes pœuali, quam
 Mahometis docet Alcoranum: alias in Tartarum
 relegauit, quæ suis regentur appetibus, &
 ad ignes properabunt cursu celerissimo sempiternos,
 alias reiecit in Angliam, vbi Lutheri, Caluini
 aliorumque hæreticorum ineptijs fidem ad-
 hibentes, dispersibunt, alias in China posuit, ad
 extremas orbis plagas, vbi, quis sit Deus, illis num-
 quam innotescet, donec illum naufragi perdide-
 rint, & de mundi tenebris ad palpabiles inferni tene-
 bras cœci transierint. De his omnibus non
 incongruè dicimus, quod illas posuerit Deus non
 ad vitam, sed ad mortem, non quidem posituè,
 sed eo modo quo declarant Theologi, dici à Spi-
 ritu S. quod Deus inducet, excœcet, tradatque
 peccatis: de quibus modo non vacat excutere.
 Inter tot animarum miriades tuam singulari suæ
 voluntatis proposito in tuo posuit corpore, in
 terra Catholicorum, in hæc ciuitate fideli ac pia,
 in qua recens natum te nutrix expectat Eccle-
 sia, & susciperet, elucet, firmaret, quo vive-
 re inciperes vita gratiæ, sacro fonte baptismatis,
 in hæc plantaretis palmes vinea, vt æternæ vitæ
 fructus adferres lactiores. Quæ sunt tua, illis præ-
 clariora mettra? quæ diligentiora studia, quibus
 hoc metens. Hæc omnia, dicito, Dei sunt volun-

Pf. 65. 8.

VIII. Dauid Deo gratias agit ob vocationis beneficium. Gen. 2. 7.

IX. Quid sit quod Deus ponat animas ad vitam.

tas absoluta: Qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ.

Tanti igitur beneficij de mente numquam recedat petratque memoria: *Gratias agentes Deo Patri:* Nulla transeat dies, quin iurgens è strato, te in Ecclesia suæ vinea plantatum pendens, fide diuina illuminatum, tot innumeras nationes infidelitatis errore detentas, hoc primum sit, si- dem confitearis catholicam, & genuflexis di- uinam adores maiestatem, ritum in personis, vnam in essentia, gratias illi referens, quod li- bero voluntatis suæ consilio hanc in te suam ostenderit beneuolentiam, negaram quidem alijs, qui forte te centies meritis, operibusque supera- rent, Deo scilicet diligentius paribusque studijs officia diuina comperarent. *Ecce senioris legito orationem: Benedictio te Domine Deus Israeli: Tob. 12. gratia tu castigasti me, & saluasti me, & ecce vi- deo. Repete cum D. August. toties ab ipso verba D. August. repetita: Vere Domine tu es Deus meus, qui eduxisti me de tenebris, & umbra mortis, & vocasti me in admirabile lumen tuum, & ecce video. Gratias tibi illuminator meus. Gratias tibi ago, quoniam illuminasti me, & cognouisti me. Ecce video lumen cali- interlucet oculos mentis meæ ratiōis de super à facie luminis tui. Gratias tibi ago, lux mea, ecce video, d. lateur, obsecro visus meus Domine ex te, reuela oculos meos, &c. Hoc Deum exorta, ne talis tibi gratia sit causa damnationis vt Iudæis ex propria nequitia, concessa gratia causa fuit perditionis. Hoc tuum, sic contulo, commune sit pietatis exercitium, imo esset nobis mutuo congratu- landum dum inuicem occurrimus, & de felici illa sorte applaudendum.*

Sic nos Princeps instituit Ecclesie: *Vos autem I. Tuus genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis.* Considera, quibus nos laudibus illustret, quibus nostram capter Apostolus præconijs beneuolentiam, nobis non exigua Deique beneficia reuocans ad memoriam: *Genus electum, bonum ad caelorum incolatum. O quale beneficium! Claret Regale Sacerdotium, q. d. spirituales estis. Sacerdotes, & reges ab ipso Deo, eiusque gratia perun- sti. O qualis beneuolentia! Gens sancta: inter quos vera tantummodo pietas veraque rependienda lau- ditas. O quam supremum illud epithetum! Populus est acquisitionis, quem suâ Deus omnipotentia, viribus infinitis, sui sanguinis vitæque virtute conquisiuit. Modo nobis enisere ad quem tendunt hæc omnia dona finem? *Vt virtutes enarrat eius, qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suum.* Vt plateas foraque perambulantes, ac mutuo occurrentes inuicem de tanti Domini bo-*

X. Illius in opore iuuat.

XII. Adiam agrum sine l. us.

D. Av. L. Soli. c. 18. Tom. XII. Ingra. 1000. dicitur. D. B.

itate ac misericordia congratulemini, qui de tenebris ipsi Egyptiani in multo crassioribus, vos euecauit, transevit in admirabile diuinumque lux lumen maiestatis. O quam accepta Deo forent hæc colloquia, quam vobis viles collationes, de illis igitur miscete sermones, vt Dei erga vos merita semper doctaque conferretis. Notat Rupertus Abbas Spiritum S. vocabulo dua-

rum literarum. Acta causam declarare perditionis. cuique de paradiso deportationis. Crea- uit illum Deus, & in paradiso collocavit volupta- tis, in quo erat: *Ignem pulchrum visum, & ad Gen. 1.9. vt, cedam suauem.* Quia causa cur eiectus de pa- radiso? Originem statim addert: *Et serpens callidus erat: cunctis animantibus terra.* Cur sic inci- pit per (S)? Hæc vox numquid est coniunctio, quæ subsequens neclat priori? Quid præcesserat in Adam, vt coniungens serpens vaserent, A-

Adam ex illam conuerteret? Exploratum est aliquid præces- sisse cum Spiritu S. Et addat coniunctionem. Sic dicitur labi- est, inquit Rupertus. Quod antecessit, hoc erat, tempor quidam ac negligentia agendi Deo gra- tias, pro recepto creationis, ac paradisi benefici- Ego (inquit) hanc expendens historiam, quomo- do Deus Adamum creauerit, hominem integrum, absolutum, mille perfectioribus, donisque cum natura, tum gratiæ præduntem, quod illum para- dii dominum, possessoremque firmaverit atten- di diligentius, num forsitan homo ille tantorum recedens memoriam beneficiorum Deo omnium gratias redderet largitori, in gremio procumbens tam domi agnosceret, coleretque magnitudinem, & hoc non inueniens, sic infero, Indubie omnium hic homo deuorum pariter naufragium, para- dii possessione exterramabitur, & verum iustis vaticinium rei probauit euentus, huic namque negligentia, virtuali ingratitude, vidi continuo subintrari serpentis astutiam. Quamuis vero hæc subintrat, & hominis copulatur ingratitude, & agendi Deo gratias annectitur societate, actum est de illo, ad ruinam casumque properant Dei magnifica beneficia: tantam enim meretur ru- nam hominis ingratitude, vt Deus manum ter- trahat auxiliare, & marium tactura donorum, in memor ille patiarer.

Audiamus de hoc D. Aug. Scio namque quod ingratitude multum tibi displiceat, quæ est radix totius mali spiritualis, & venus quidam desiccans, & vrens omnia bonum, obstruens fontem diuina mi- sericordie tua super hominem, quæ & mala mortua tam occurrunt, & vana iam opera moriuntur, & vana non adipsentur. Addamus D. Bern. Ingrati- tudine iniqua est anime, occinatio meritorum,

virtutum dispersio, beneficiorum perditio. Ingratitudo venus siccam sibi fontem pietatis, vorem misericordie, fluens gratia. Peremptoria res est in- gratitudo hostis gratia, inimica salutis. Dico ego vo- bis, quoniam pro meo sapere, nihil ita displiceat Deo, de Euang. præsertim in filiis gratia. Vna enim obferunt gratia, septem & ubi fuerit illa, iam gratia accessum non inuenit, paruum locum non habet: Ea quoque de causa, notatore D. Paulo, huius sæculi Philosophi perierunt, quos agere potuit diabolus præcipites in errores adeo ab omni ratione alienos: quia illos Deus illustra- rat ad eius magnam cognoscenda: Inuisibilia Deo: quæ mea sua voluntate illis reuelavit: Deo illis Rom. 1. manifestantur, at tanta luci pares non retulerunt gratiarum actiones, tantisque ingrati beneficijs Deum ciuauerunt: de quibus sic Apollolus: Non sicut Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt &c. obscuratum est insipientes cor eorum, &c. tradidit il- los Deus in reprobium sensum: Eja igitur, Christiani, hortatur Apollolus, gratiam pro gratia referre Deo, tantam erga vos recognoscite misericordiam, recolite beneficia, pendite, qualem esse deceat, quam vitæ rationem eius, qui palmes in hæc vinea & Dei plantatur Ecclesia.

Epem circumdedit ei. Sepes est lex Dei, quæ sic cadat, intrant fera, & vineam demoluntur. Epem circumdedit ei. D. Hier. per sepem intel- ligit Angelorum custodiam, secum dum il- lud Zacharie: Circum labo diuinum meam ex Ma- huius qui militauit tibi. D. Ambr. Animam interpre- tatur protectionem. Nec his contradico. Verum in c. 20. D. Hieronimus & D. Chry. per sepem, legem capiunt diuinam, quæ in Sacris literis per sepem, tenui- nos, & vallum exprimitur. Nos transgrediamur termi- nos quos posuerunt patres tui. Exillamur sepimentu 39. In c. in vinea, vt palmi es, pampini, racemi luxuriant. Mat- tes, fructusque conferuentur, ne illam animalia contingant, ne à vitatoribus decerpantur. En, cur tibi Deus mandata legesque præscripsit, vt te tibi custodiat, & quicquid virtutis habes aut me- ritum factum te tutumque conseruet. Hæc enim tan- to erunt scruiora, quanto à te Dei lex diligenti- us fuerit obseruata. De hoc te Spiritus S. ad- monuit. Custodi mandata, & custodient te. Objit- dies. Non capio. Num me lex diuina custo- diet? Ego illam, bene quidem, at illa me: tene- bras hoc inuoluit. Dicino, amabo, mihi; Si Ca- pitaneus est castro profectus, medius inter ho- stes circumvicinos, perperes illi teadentes infi- dias,

Q92 dias,